

Zmeny Ústavného zákona č. 357/2004 Z.z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov účinné od 1.1.2020

V roku 2019 boli prijaté 3 novely ústavného zákona č. 357/2004 Z.z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ústavný zákon“). Obcí a miest sa od 1.1.2020 týkajú najmä tieto zmeny:

- 1) V ústavnom zákone došlo k zmene vo výpočte verejných funkcionárov, kedy sa samostatne ako verejný funkcionár uvádza starosta obce a samostatne primátor mesta (pôvodne bol ako verejný funkcionár uvedený iba starosta, pričom sa ustanovenia zákona aplikovali rovnako na starostu a primátora). Podľa dôvodovej správy bolo toto rozdelenie starostov a primátorov, a s tým spojené aj niektoré rozdiely v ich povinnostiach, v zákone vykonané s ohľadom na zodpovednosť primátorov miest s nakladaním s majetkom vysokej hodnoty.
- 2) Na rozdiel od doterajšej právnej úpravy primátori miest už oznámenie funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov podľa čl. 7 ústavného zákona nebudú podávať komisii mestského zastupiteľstva zriadenej podľa ústavného zákona, ale určenému výboru Národnej rady SR – Výbor NR SR pre nezlučiteľnosť funkcií. Starostovia obcí a poslanci mestských zastupiteľstiev budú oznámenia naďalej podávať príslušnej komisii obecného/ mestského zastupiteľstva zriadenej podľa ústavného zákona
- 3) Zákaz podnikateľ, s výnimkou výkonu povolania, ktoré môže vykonávať len fyzická osoba za zákonom ustanovených podmienok sa, ako aj podľa doterajšej právnej úpravy, nevzťahuje na starostov obcí. Zákaz podnikania sa od 1.1.2020 vzťahuje na primátorov miest. V prípade, ak k 1.1.2020 primátor vykonáva činnosť, funkciu alebo zamestnanie, ktoré sú od 1.1.2020 nezlučiteľné s funkciou primátora, je povinný do 31.01.2020 vykonávanie tejto funkcie, činnosti alebo zamestnania ukončiť alebo vykonať zákonný úkon smerujúci k ukončeniu.
- 4) Do zákona bola doplnená povinnosť verejného funkcionára, ktorý sa zúčastňuje na rokovaní orgánu o veci, na ktorej má osobný záujem, oznámiť tomuto orgánu svoj osobný záujem o vec nielen pred vystúpením na rokovaní, ale aj pred hlasovaním o tejto veci.
- 5) Predlžuje sa lehota na podávanie oznámení funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov do 30. apríla každého kalendárneho roka. Pôvodne bol termín na podávanie oznámenia do 31. marca.
- 6) V podávanom oznámení sa ako nový údaj uvádza popis daru alebo iných výhod, ktoré verejný funkcionár prijal v kalendárnom roku, za ktorý podáva oznámenie, ak hodnota darov alebo iných výhod od jedného darcu alebo hodnota jedného daru presiahne 10-násobok minimálnej mzdy, vrátane druhu daru a dátum jeho prijatia.
- 7) Podľa novej právnej úpravy sa k oznámeniu funkcií, činností a majetkových pomerov neprikladá potvrdenie o podanom daňovom priznaní, ale kópia daňového priznania k dani z príjmov fyzických osôb za predchádzajúci kalendárny rok alebo iný doklad vydávaný na daňové účely.
- 8) Oznámenie funkcií, činností a majetkových pomerov sa podáva na tlačive určenom v prílohe ústavného zákona

9) Orgány, ktorým sa oznámenie funkcií, činností a majetkových pomerov podáva tlačivo zverejňujú na svojom webovom sídle. Tj. obce a mestá sú povinné tlačivo zverejniť na ich webovom sídle.

9) Podľa novej právnej úpravy je komisia obecného a mestského zastupiteľstva (resp. zastupiteľstva mestských častí v Bratislave a Košiciach) povinná oznámenia podané poslancami a starostami zverejňovať na webovom sídle obce, mesta, mestskej časti počas výkonu verejnej funkcie. Osobné údaje funkcionára sa zverejňujú v rozsahu titul, meno, priezvisko a verejná funkcia, ktorú vykonáva. Ak obec, mesto alebo mestská časť nemá zriadené webové sídlo, je informácie o podaných oznámeniach povinná poskytnúť každej osobe spôsobom a v rozsahu ustanovenom zákonom o slobodnom prístupe k informáciám. Povinnosť zverejnenia sa nevzťahuje na: a) údaje o majetkových pomeroch a osobné údaje manžela a nepľnoletých detí žijúcich s verejným funkcionárom v spoločnej domácnosti, b) údaje o majetkových pomeroch verejného funkcionára, ktoré by umožnili identifikáciu hnutelných vecí, ktoré verejný funkcionár vlastní, alebo identifikáciu ďalších strán v právnych vzťahoch. Tlačivá sú dostupné aj na webe NRSR:
<https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=vnf/formulare>